

Juryrapport VSCD Oeuvreprijs 2025: Ton Koopman

Als dirigent, organist, klavecijnist en musicoloog is Ton Koopman al ruim een halve eeuw een zeer invloedrijk en veelzijdig figuur in het Nederlandse muziekleven. Hij behoort tot de grote pioniers van de oude muziek. Zijn artistieke visie, wetenschappelijke grondslag en aanstekelijke enthousiasme hebben generaties musici en luisteraars geïnspireerd en het Nederlandse muziekleven verrijkt. Zijn streven naar historische authenticiteit en muzikale perfectie heeft geleid tot baanbrekende uitvoeringen van werken van componisten als Bach, Händel en Buxtehude.

Ton Koopman is vooral bekend als dirigent van het Amsterdam Baroque Orchestra & Choir, een ensemble dat hij in 1979 heeft opgericht. Een van zijn meest prestigieuze projecten met het ensemble is de integrale opname van Bachs cantates, een ambitieus en wereldwijd geroemd initiatief. In 2004 ontving hij hiervoor als eerste de VSCD Klassieke Muziekprijs.

Koopmans benadering kenmerkt zich door een diep respect voor de muziek en de historische context waarin die is ontstaan. Hij combineert wetenschappelijk onderzoek met een levendige, expressieve speelstijl, wat resulteert in uitvoeringen die zowel authentiek als meeslepend zijn. Dit maakt hem tot een unieke bruggenbouwer tussen verleden en heden, tussen de traditie van oude muziek en de eisen van een moderne luisteraar. Zoals hij zelf ooit zei: "Muziek is een levende taal die je telkens opnieuw moet ontdekken en laten spreken."

Voor de VSCD is het belangrijk om stil te staan bij de ongekennde reikwijdte van Koopmans invloed. Zijn werk heeft niet alleen geleid tot artistieke prestaties van het hoogste niveau, maar heeft ook talloze jonge musici opgeleid en geïnspireerd. Als docent en mentor, onder meer aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, heeft hij een nieuwe generatie uitvoerders gevormd die zijn passie voor barokmuziek delen en voortzetten. Dit maakt hem niet alleen een meester in zijn vak, maar ook een wegbereider voor de toekomst van het Nederlandse muziekleven.

Koopmans betekenis voor de orgelcultuur mag eveneens niet onvermeld blijven. Als meesterorganist heeft hij het Nederlandse orgelrepertoire op de kaart gezet, met speciale aandacht voor historische orgels en de restauratie daarvan. Zijn virtuositeit en innovatieve interpretaties hebben de rijke orgeltraditie in Nederland nieuw leven ingeblazen en een breder publiek geïntroduceerd aan de schoonheid van deze instrumenten.

Bovendien is Ton Koopman een ambassadeur van formaat. Zijn samenwerking met topensembles en solisten over de hele wereld heeft niet alleen zijn eigen carrière, maar ook de internationale reputatie van Nederland als land van muzikale innovatie en kwaliteit versterkt.

VSCD Oeuvreprijs

De VSCD Oeuvreprijs wordt incidenteel uitgereikt aan podiumkunstenaars, die een grote bijdrage hebben geleverd aan de Nederlandse podiumkunsten. De prijswinnaars hebben gedurende hun carrière een ontwikkeling doorgemaakt die gezichtsbepalend is geworden voor de podiumkunsten. De Oeuvreprijs wordt toegekend door het VSCD-bestuur, in het geval van Ton Koopman op voordracht van de Ovatiejury.

De Oeuvreprijs bestaat uit een kunstwerk van de Nederlandse beeldhouwer, graficus en medailleur Eric Claus.

De VSCD Oeuvreprijs is in het verleden uitgereikt aan Guus Hermus (1988), Alexandra Radius & Han Ebbelaar (1989), Peter Oosthoek (1993), Ton Lutz (1995), Dora van der Groen (1997), Jirí Kylián (2002), Rudi van Dantzig (2003), Hans Croiset (2004), Gustav Leonhardt (2006), Frans Brüggen (2007), Freek de Jonge (2008), Erik Vos (2010), Joop van den Ende (2011), Youp van 't Hek (2016), Hans van Manen (2017), Liesbeth Colthof (2018), Ivo van Hove (2019), Waardenberg & De Jong (2022), Tineke Schouten (2023) en Marlies Heuer (2024).

VSCD-bestuur

Het VSCD-bestuur bestaat uit voorzitter Leontien Wiering (Amare Den Haag), Arjen Berendse (Theater Aan de Slinger Houten), Eva Middelhoff (Stadsschouwburg en Concertgebouw de Vereeniging Nijmegen), Sewan Mumcuyan (Stadsschouwburg, Utrecht) en Denise de Boer (Internationaal Theater Amsterdam).

De **VSCD-prijzen** worden mede mogelijk gemaakt door de **VriendenLoterij**.

**VRIENDEN
LOTERIJ**